

Dāvids Boazs

PASAULES
FILOSOFIŠKĀ DOMA
LABKLĀJĪBAS FORMULAS
MEKLĒJUMOS

Libertāriešu hrestomātija: klasiskie un mūsdienu darbi no
Laodzi līdz Miltonam Frīdmenam

Pasaules filosofiskā doma labklājības meklējumos

Libertāriešu hrestomācija:
klasiskie un mūsdienu darbi no
Laodzi līdz Miltonam Frīdmenam

Dāvids Boazs

Turība
BIZNESA AUGSTSKOLA

2006

©1997 by David Boaz

The Libertarian reader: classic and contemporary writings from

Lao-tzu to Milton Friedman / [compiled by] David Boaz

ISBN 0-684-83200-3

Pasaules filosofiskā doma
labklājības meklējumos

Libertāriešu hrestomātija

No angļu valodas tulkojusi Dr.philol. Rasma Miltiņa

Tulkojuma redaktori Dr.phil. Jānis Broks, Dr.oec. Jānis Āboltiņš,
MBA Diana Imaka

Projekta vadītājs SIA "Uzņēmuma vadības institūts"

Dāvids Boazs

Pasaules filosofiskā doma labklājības meklējumos

Libertāriešu hrestomātija: klasiskie un mūsdienu darbi no

Laodzi līdz Miltonam Frīdmenam

Tulkojums latviešu valodā

ISBN 9984-766-79-9

©SIA "Biznesa augstskola Turība", 2006

Saturs

Jānis Broks. Brīvības sākotnes un perspektīvas.....	6
Jānis Ābolstiņš. Brīvība un labklājība – acīm neredzamā sakarība	15
Dāvids Boazs (<i>David Boaz</i>). Ievads.....	23
Pirmā daļa. Skepse par varu.....	35
Tomass Peins (<i>Thomas Paine</i>). Par valdības rašanos un mērķi	39
Aleksis de Tokvils (<i>Alexis de Tocqueville</i>). No kāda veida despotisma jābaidās demokrātiskās valstīs	47
Džons Stjuarts Mills (<i>John Stuart Mill</i>). Iebildumi pret valdības iejaukšanos	52
Īzabella Patersone (<i>Isabel Paterson</i>). Humānists ar giljotīnu	55
Marijs Rotbārds (<i>Murray Rothbard</i>). Valsts	60
Ričards Epšteins (<i>Richard Epstein</i>). Pašlabums un konstitūcija.....	67
Otrā daļa. Individuālisms un pilsoniska sabiedrība.....	75
Adams Smits (<i>Adam Smith</i>). Taisnīgums un labdarība	81
Mērija Volstounkrafta (<i>Mary Wollstonecraft</i>). Sieviešu apspiestība	85
Aleksis de Tokvils (<i>Alexis de Tocqueville</i>). Pilsoniskā sabiedrībā nepieciešamās asociācijas	89
Aleksis de Tokvils (<i>Alexis de Tocqueville</i>). Pareiza izpratne par personisko labumu.....	93
Andželīna Grimke (<i>Angelina Grimke</i>). Sieviešu tiesības un pienākumi	95
Džons Stjuarts Mills (<i>John Stuart Mill</i>). Par individualitāti	97
Čārlzs Marijs (<i>Charles Murray</i>). Sabiedrības saiknes	108

Trešā daļa. Indivīda tiesības	113
Džons Loks (<i>John Locke</i>). Par īpašumu un valdību	117
Imanuels Kants (<i>Immanuel Kant</i>). Vienlīdzīgas tiesības	131
Herberts Spensers (<i>Herbert Spencer</i>). Tiesības ignorēt valsti.....	139
Ceturtā daļa. Stihiskā kārtība	145
Harmonija. Laodzi.	148
Tomass Peins (<i>Thomas Paine</i>). Par sabiedrību un civilizāciju .	151
Frīdrihs A. Hajeks (<i>F. A. Hayek</i>). Zināšanu izmantošana sabiedrībā	156
Frīdrihs A. Hajeks (<i>F. A. Hayek</i>). Stihiskā un organizētā kārtība	168
Piektā daļa. Brīvie tirgi un brīvprātīgā kārtība	180
Adams Smits (<i>Adam Smith</i>). Darba dalīšana	185
Adams Smits (<i>Adam Smith</i>). Sabiedrība un savtība.....	188
Adams Smits (<i>Adam Smith</i>). Darbs un tirdzniecība	190
Adams Smits (<i>Adam Smith</i>). Brīvā tirdzniecība	192
Adams Smits (<i>Adam Smith</i>). Vienkāršā dabiskās brīvības sistēma.....	196
Frederiks Bastiats (<i>Frederick Bastiat</i>). Kas ir redzams un kas nav redzams	198
Ludvigs fon Mizess (<i>Ludwig von Mises</i>). Sociālisms un intervencionālisms	209
Bertrāns de Žuvenels (<i>Bertrand de Jouvenel</i>). Varas pārdale.....	223
Miltons Frīdmens (<i>Milton Friedman</i>). Attiecības starp ekonomisko brīvību un politisko brīvību.....	230
Frīdrihs A. Hajeks (<i>F. A. Hayek</i>). Tirgus kārtība vai katalaksija	244
Rasels Roberts (<i>Rassel Robert</i>). Ja tu maksā, tad es ņemšu lielāko <i>filejas gabalu</i>	255

Sestā daļa. Libertārisma nākotne	259
Zāmuels Britens (<i>Samuel Brittan</i>).	
Kapitālisms un vēlīgā sabiedrība.....	262
Ričards Kornvels (<i>Richard Cornuelle</i>).	
Libertārisma spēks un vājums	275
Maikls Prauzs (<i>Michael Prowse</i>).	
Paternālistiska valdība ir anahronisms	285
Pīters K. Pičs (<i>Peter K. Pitsch</i>).	
“Radošā sagrāve” un inovāciju laikmets	291
Džons Perijs Bārlovs (<i>John Perry Barlow</i>).	
Valsts pārvalde nākotnē.....	300
Personu rādītājs	303